

معاونت بهداشت

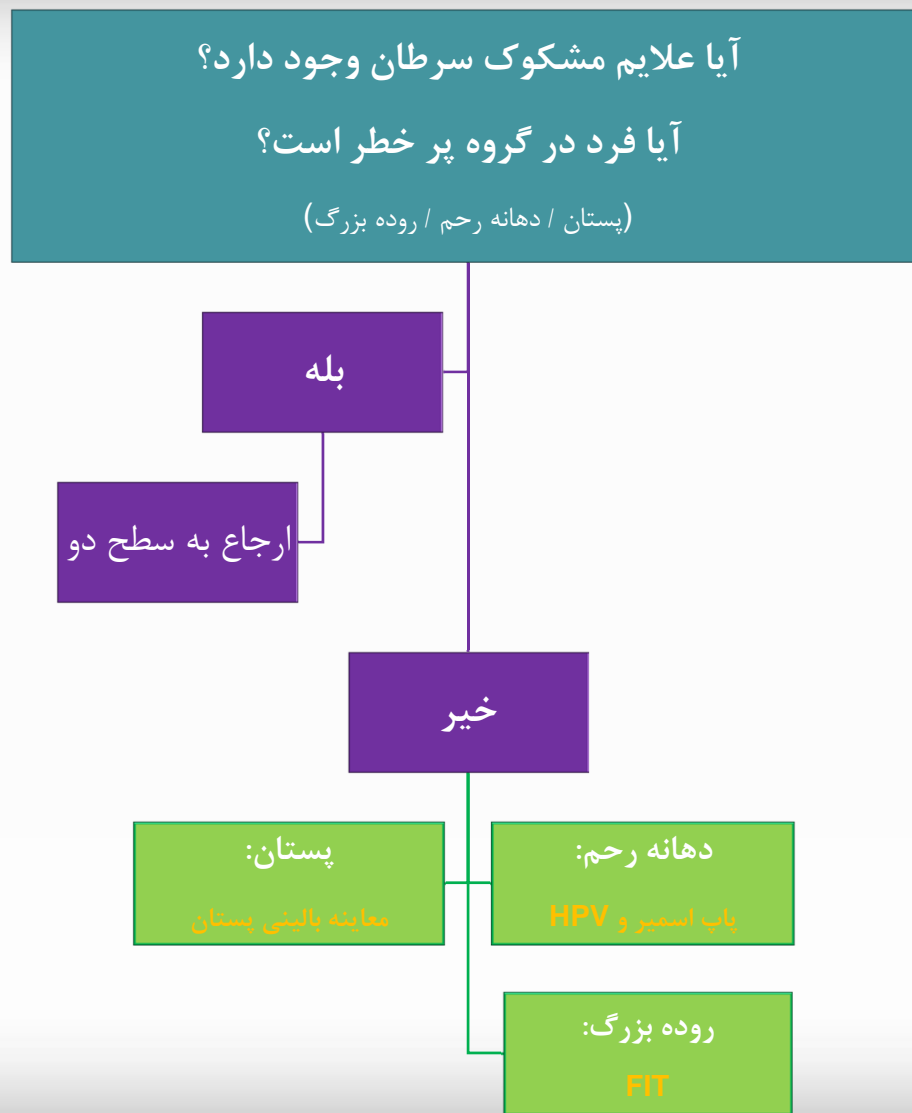
جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت درمان

ر العمل و فرایند های تشخیص زود هنگام سرطان

دکتر مایسا یمرلی
متخصص رادیوتراپی-انکولوژی

نشست هماهنگی
برنامه ملی تشخیص زود هنگام سرطان
تهران، سالن همایش های رازی، ۱۹ اسفند ۹۷

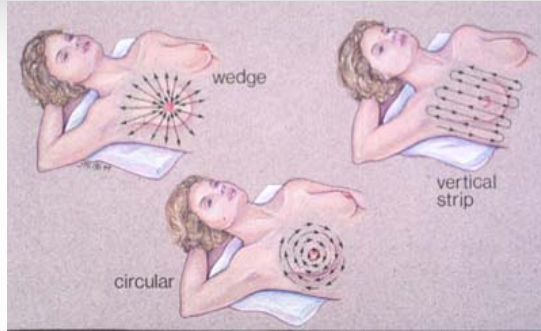
تشخیص زودهنگام سرطان رویکردهای اصلی

برنامه تشخیص زودهنگام سرطان پستان

روند ارائه خدمات سطح یک

تشخیص زودهنگام سرطان پستان

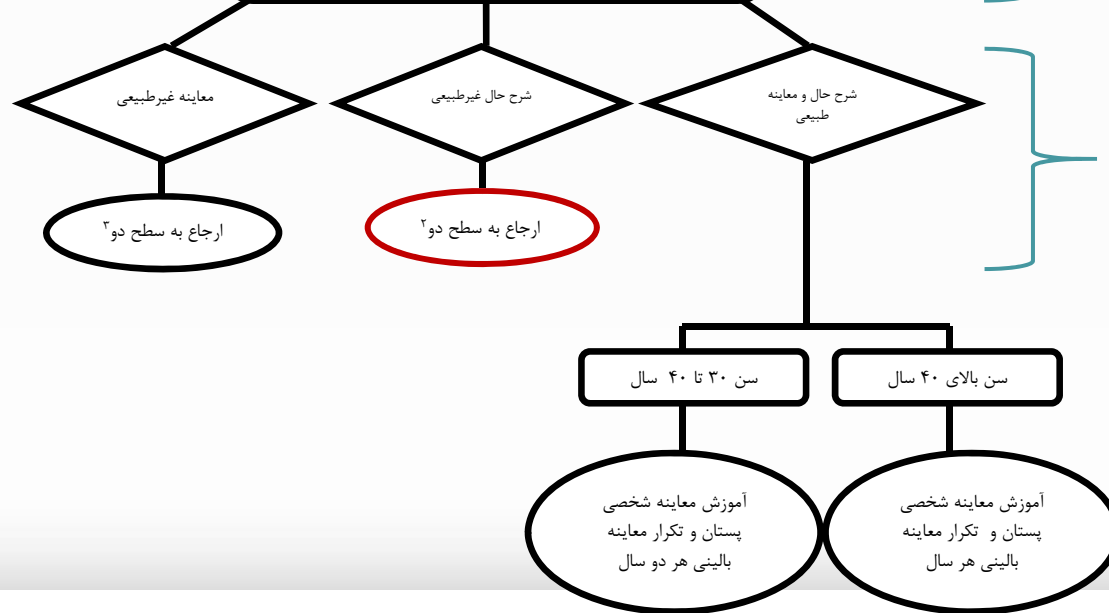
ماما زنان ارجاع شده توسط بهورز در فاصله ۳۰ تا ۶۹ سال را از نظر دارا بودن علائم و نشانه های زیر، با شرح حال و معاینه بررسی می کند.

شرح حال بگیرید:

- آیا سابقه خانوادگی سرطان (به ویژه پستان یا تخمدان) دارید؟
- آیا سابقه فردی سرطان پستان یا تخمدان دارید؟
- آیا سابقه بیوپسی پستان دارید؟
- آیا سابقه رادیوتراپی قفسه سینه دارید؟

هر دو پستان و زیر بغل را از نظر موارد زیر معاینه کنید:

- توده پستان یا زیر بغل
- تغییر در شکل یا قوام پستان
- تغییرات پوستی پستان
- ترشح نوک پستان

گام اول ماما: شرح حال

گام دوم ماما: معاینه

گام سوم ماما: تصمیم

تشخیص زودهنگام سرطان پستان رئوس برنامه // بهورز

○ آموزش خود مراقبتی:

- پیشگیری (اصول / آموزش علل سرطان)
- تشخیص زودهنگام (جلب مشارکت / آموزش علایم مشکوک سرطان / آموزش نحوه انجام خودآزمایی پستان (SBE))

○ فراخوان:

- افراد ۳۰ تا ۶۹ سال
- هر دو سال
- تاکید بر مراجعه در فواصل برنامه های تشخیص زودهنگام در صورت علامتدار بودن

○ ارائه خدمت:

- ندارد

○ ارجاع (به ماما):

- همه افراد در گروه سنی و جنسی مربوطه

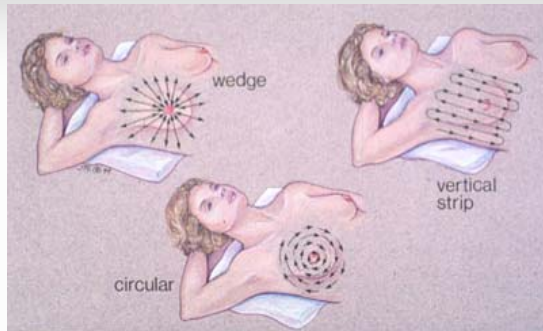
○ پیگیری دریافت بازخورد از سطوح پذیرنده ارجاع

○ ثبت در سامانه سیب

تشخیص زودهنگام سرطان پستان گام های بهورز

- به عنوان بهورز یا مراقب سلامت مشخصات تمامی زنان ۳۰ تا ۶۹ سال که برای ارزیابی فراخوان شده‌اند را در فرم ارزیابی اولیه ثبت و پس از تکمیل فرم ارجاع غیرفوری به ماما ارجاع دهید
- در صورتی که فردی با سن زیر ۳۰ یا بالای ۶۹ سال یا در فواصل ارزیابی های دوره ای و به دلیل مشکلات پستان مراجعه کند، مشخصات او را نیز ثبت کرده و به ماما ارجاع دهید.
- آموزش خود مراقبتی لازم در خصوص عوامل خطر سرطان پستان و راه های پیشگیری از آن همچنین علائم مشکوک سرطان پستان و انجام معاینه شخصی را مطابق بسته آموزشی ارائه دهید.
- دریافت بازخورد از سطوح پذیرنده ارجاع را پیگیری و پسخوراند آنها بررسی نمایید.
- افرادی که به ماما ارجاع و ارزیابی های کامل تری می شوند برای پیگیری های دوره ای باید مطابق شرایط به صورت دوره ای ارزیابی شوند. اگر بنا به گزارش ماما، شرح حال و معاینه طبیعی بوده است، زمان ارجاع بعدی:
✓ فراخوان هر دو سال یک بار

تشخیص زودهنگام سرطان پستان

ماما زنان ارجاع شده توسط بهورز در فاصله ۳۰ تا ۶۹ سال را از نظر دارا بودن علائم و نشانه های زیر، با شرح حال و معاینه بررسی می کند.

شرح حال بگیرید:

- آیا سابقه خانوادگی سرطان (به ویژه پستان یا تخمدان) دارید؟
- آیا سابقه فردی سرطان پستان یا تخمدان دارید؟
- آیا سابقه بیوپسی پستان دارید؟
- آیا سابقه رادیوتراپی قفسه سینه دارید؟

هر دو پستان و زیر بغل را از نظر موارد زیر معاینه کنید:

- توده پستان یا زیر بغل
- تغییر در شکل یا قوام پستان
- تغییرات پوستی پستان
- ترشح نوک پستان

معاینه غیرطبیعی
ارجاع به سطح دو^۳

شرح حال غیرطبیعی
ارجاع به سطح دو^۲

شرح حال و معاینه طبیعی
سن ۳۰ تا ۴۰ سال
سن بالای ۴۰ سال

آموزش معاینه شخصی پستان و تکرار معاینه بالینی هر دو سال

آموزش معاینه شخصی پستان و تکرار معاینه بالینی هر سال

گام اول ماما: شرح حال

گام دوم ماما: معاینه

گام سوم ماما: تصمیم

تشخیص زودهنگام سرطان پستان رئوس برنامه // ماما

- آموزش خود مراقبتی:
 - پیشگیری (اصول / آموزش علل سرطان)
 - تشخیص زودهنگام (جلب مشارکت / آموزش علایم مشکوک سرطان / آموزش نحوه انجام خودآزمایی پستان (SBE))
- پذیرش افراد ارجاع شده
 - ارائه خدمت:
 - شرح حال
 - معاینه
 - تصمیم گیری
 - ارجاع (به سطح دو):
 - شرح حال مثبت (سابقه فردی یا خانوادگی / سابقه بیوپسی / سابقه رادیوتراپی قفسه سینه بر اساس زمانبندی مناسب)
 - علایم مثبت (توده / تغییر شکل / تغییرات پوستی / ترشح نوک پستان)
- پیگیری دریافت بازخورد از سطوح پذیرنده ارجاع
- ثبت در سامانه سیب

تشخیص زودهنگام سرطان پستان گام اول ماما

• شرح حال

- آیا سابقه خانوادگی سرطان پستان یا تخمدان دارید؟
 - ✓ دست کم دو فامیل با سرطان پستان در یک سمت فامیل با هر سنی
 - ✓ دست کم دو فامیل با سرطان در یک سمت فامیل با هر سنی که یکی از آنها سرطان پستان باشد
 - ✓ دست کم یک فامیل با سرطان تخمدان در یک سمت فامیل با هر سنی
 - ✓ یک فامیل درجه یک، دو یا سه با سرطان پستان یا هر سرطان دیگری در سن زیر ۵۰ سال

- آیا سابقه فردی سرطان پستان دارید؟
- آیا سابقه بیوپسی پستان دارید؟
- آیا سابقه رادیوتراپی قفسه سینه دارید؟

تشخیص زودهنگام سرطان پستان گام دوم ماما

● معاینه بالینی

- توده پستان
- تغییر در شکل، کشیدگی و عدم قرینگی پستان ها (مانند بزرگی پستان)
- تغییرات پوستی (مانند پوست پرتقالی، قرمزی، پوسته پوسته شدن، زخم های سفت، نامنظم و ثابت، تغییرات نوک پستان مانند پوسته پوسته شدن یا فرورفتگی نوک پستان)
- ترشح نوک پستان (به ویژه اگر از یک پستان باشد، در آن پستان از یک مجرا باشد، خود به خودی و ادامه دار باشد، در هنگام معاینه ترشح وجود داشته باشد و از نوع سروزی یا خونی باشد)

